

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Tertiadecima Euangeliu[m]. Beati
oculi qui vident qu[a]e vos videtis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Dominica.XIII.post octa. Pente.

Eccepsis debet se gratū ostendere et benefactorem laudare: quis benefactor hoc nō erat. a **C**Et eo amplius admirabantur. Lyra de tanta eius humilitate. b **C**Di cēses. Bene oīa fecit: et surdos fecit audire et mutos loqui. **L**irca h̄ sens euangeliā vbi dicit: Sulpiciens

Jesus ēter subleuant oculos

Jo.6.a **H**ugo de prato dicit: quater legimus iesum oculos s̄tenuisse. Primo turbam pasturis. **J**o.10.e **A**nde dicitur. Lū subleuasset oculos **J**esus et. Secundo responsum legitur spiritu daturus Tertio surdum et mutum sanaturus: si cut pater in verbis premissis. Suspiciens in celū. Quarto lazaz sanatur. **J**o.11.c **A**bi scidū quod oculis mērī nostrē i cōfūz respicere debemus: et ad ipsum prop̄ tria anhelare: et hoc p̄ appetendū p̄ter tria. Primo: est regnum q̄z ciuitas nostra ē celorum.

Heb.13.c **D**icitur. Non habemus hic manentem civitatem: sed futuram inquirimus. Exemplum de illis qui in aliena patria demorantur: quō semper cor eoz ad terrā suam posuit: si illuc redire intendat: sed nō habent ibi cor suum: si in terra in qua habitat edificant: et de patria sua amplius non cogitant. Secundo: quia ibi est pater noster et mater nostra: et fratres et sorores et amici nostri: sc̄ christus et beata virgo Maria et alii sancti: qui amplius nos diligunt. Et parentes carnales filios suos. Sperare etiam debemus: quod ibi sunt anime predecessorum nostrorum: qui in fide christi moriuntur: omnia ista trahunt desiderium hominum: et etiam fidem interiorum oculorum meditari: et oculis exterioribus videre me subfratrem familiariter conuersantem: marcas la faciuntem. Et hoc dico vobis.

minis ad celum. Tertio: quia ibi est thesaurus noster. s. merces operum nostrorum: et etiam in eritu ch̄risti: et beate virginis Marie: et omnium electorum in celo existentium: qui est thesaurus indeficibilis: omnē sufficietiam habens: qui nec auferri nec corrumphi potest: magnus aut et preciosus thesaurus multū trahit cor: hoīus Unde dicitur. Abiē thesauri tuus ibi est et cor tuum.

Beatū oculū viū dēt que vos vides. **L**uke. **D**atib. viii. Ante initū illius euangelij scribit sanctus Lucas: quod christus dixit discipulis suis. Qui vos audit me audit: et quod vos spernit me spernit. Et puerus ad discipulos suos dicit: **C**Beati oculi qui vidēt. Lyra. non solum humanae

nitatē christi et facta exteriora conspicendi: sed virtutē diuinitatis latentes intelligēdo. **C**Que vos videtis. **G**ora. Viderunt enim apostoli gratiosam presentiam domini nostri iesu christi in assumpta humanitate: et crediderunt cum veritate et hominē: ergo dicitur sicut beati. Sed iudei/pharisei/Laiphas/berodes et pilatus: solū viderunt fons christi humanitatis: sed nō cognoverunt eius deitatem: ergo non sunt dicti beati. Unde Hieron. in homine. Illorū oculos beatos dicitur: qui hominem videntes: deum crediderunt. **A**bi notandū quod si beati fuerint oculi qui viderunt christum et crediderunt eum esse deum: multo beatores sunt qui nō viderunt.

Dominica.XIII.post octa. Pente.

co. Euange. Lu. x. d. in m edio.

A christū in hūanitate: t̄ t̄ crediderūt ipm addit: vitā eger. possi. s **C**atille dixit **L**
verā deū in sacraumento eu. baritq. **Tn.** ad eū. In lege qd scri. c. i. legē d'ua/
Jo. 20.8 Quia vidisti me thoma credidisti. Biū q q̄ ler legū ē. b **Q**uo legis: i. quō do
nō viderunt ⁊ crediderūt. a **D**ico eñ vo. q̄ multi. p̄phete tres. voluerūt p̄uenias ad vitam eternā. i **C**atille re
vi. q̄ vos vide. sicut Elaias q̄ dixit
Ela. 64.3 Utinaz dirūperes tota mēte desiderauerūt.
Asse. 2. b Iēc sicut Agge⁹ q̄ pp̄phete ⁊ reges voluerūt ridere
dixit. Vener desiderat cunctis gēti s̄ intraculosa opera et diem mēum: nam paus
bus. Iēc sic Doy dorimerunt.
Epo. 2. b b que vos videtis: t̄ nō vidērūt: et s̄ instruēnonem a me: ⁊ appropinquationem re
gnū celestis: quā predicauit vobis.
Ps. 143. b audire q̄ vos auditis: et nō audi
uid qui dixit. Incli s̄. aduertēdū. s̄ id ē dōctus in lege.
erūt. Et ecce quidā legisperitus s̄ in sermone: vt offendere se iustū: qui tamē
fuit hypocrit. **Gor. 1. eo** mō q̄ vos videris.
B Viderunt em ipm spūali⁹ sed isti cor
pozaliter ⁊ p̄senti aliter habentes eū s̄. iefig. s̄ doctorē.
et ab eo que vole bānt interrogatēs
E Et ecce qdā legisperitus. s̄. peri
tia līali. nō intelli
gentia spūali. **Tn** amb. sup Lu. Qai
dā legispi⁹. s̄. ba le
gis tēns. ⁊ s̄. ba le
gēigrāl. d **S**ur
rexit. s̄. vt melius
audire. e **T**en
tās eū ⁊ di. Ma
gister. Gor. Ma
gistr⁹ vocat cui⁹ di
scipul⁹. et nō lebat.
F Quid faciē.
vi. eter. posside.
Gorra. Vides em grere hūili⁹ cū di
xit magister: sapie
ter. cum dixit: quid
faciēdo: yeiliter/cū
a detis: Bicō em̄ vobis ⁊ multi
pp̄phete ⁊ reges voluerūt ridere
s̄ intraculosa opera et diem mēum: nam paus
bus. Iēc sic Doy dorimerunt.
b que vos videtis: t̄ nō vidērūt: et
s̄ instruēnonem a me: ⁊ appropinquationem re
gnū celestis: quā predicauit vobis.
f gister quid faciendo vitam eternā
possidebo. Atille dixit ad eū s̄
In lege quid scriptū est: quō le
gis. At illerūndēs dixit: Biligēs
dñm deū tuū extoto corde tuo
et extota aia tua ⁊ ex omnib⁹ viri k
bus tuis extota mente tua: t̄ pro m
luncupletur quando illa facit proximo que
nib̄lū dicātē recte rationis vis fieri.
ximū tuū sicut teipsum. **B**ixit⁹ n
quod reperisti scri
ptum fieri.
illi. Recē respōdisti: hoc fac et s̄
per gratiam: et gloriam tandem. **Et** tu
vives. **I**llē aut̄ vōlens seipm iſ
se plus coram dominib⁹.
stūcāre dixit ad iēsum: Et q̄s est s̄
serōpassione oculos leuante ⁊ gemuit.
meus p̄ximus: Hūspiciēs aut̄
loquit indeterminate de toto genere hūano.
Iēsus dixit. Homo quidā descē
spō. di. **H**i. dñm
deū tuū extoto
cor. iuo. **B**in Ber.
i. sapicer. k **C**et
extota aia tua.
i. dulcicer. l **C**et
tota mēte tua. i.
fortif. m **C**et p
rimū tu. sicut te
ipm. s. ad grātam
in pāci ⁊ ad gloriā
i. futuro: v̄l eo ordi
ne q̄ teipm. s. infra
deū et sup oia rpa
lia. n **D**ixit⁹
illi. s. Jesus phari
sco et legisperito.
O Recte rudi
sti. nō aut̄ recte se
cisti: q̄rt dicit glo
christ⁹ laudavit ei⁹
rāmissionēm ei⁹ factū.
p **H**oc fac ⁊ v.
q. d. **H**oc dicas ⁊ nō fa
cias: ideo ad vitam
eternā non vadis.
q **I**llē aut̄. s.
pharise⁹ ⁊ legispe
rito. **T**ololens
iusti. seipm. i. de
monstrare iustūm.
s **D**ixit ad Je
sū. Et q̄s est me
pri. Gor. forsitan
putabat q̄ Christ⁹
dimiser. **Jude** q̄p
sim⁹ tu. Et tūc iū
deret: oīz iudeū di
ligo: et sc̄ appare,
ret iustus. **t** **S**u
spiciens aut̄ Je
sus dixit. Hō q̄
da de. ab hie. in
hiericho. q̄ dūtac
t̄. **Et** quāfēli⁹ quid
facere v̄l vīc
nam possidere. q̄
eḡtēs ibi. fac̄ p
cūt̄. **D**icit⁹
proclamāt̄. **S**ic
vōlēt̄. m̄. alterna
vita.

Dñica. XIII. post octa. Pentē.

Ea Hierusalem ad vñ diecā. a Et incidit in latrones: qui etiā delicta. cū: t̄ plagis impositis abierūt semiuiuo relicto. Erat em̄ ad litteram inter Hierusalē t̄ Hiericho solitudo vel deserum: in quo spolia bātur aliquā hoīes transeūtes a latronibus t̄ occidebātur. In qua solitudine capt⁹ fuit Se deicias rex fugiēs de Hierusalē a saltellitib⁹ nabucbo, donosor regis Babylonis. Lyr. Do raliter tamē expōnitur de peccatore descendente a statu iusticie in peccatorū mortale: qui spoliāt a demonibus: t̄ relinquitur semiuiuuus: quia tollit ab eo vita grē remanente vita nature. Mysica per hominē istū s̄m. Hor. intelligit Adā: vel omne gen⁹ humānum: ergo dicitur Homo quidaz sc̄z Adam vel genus humānum: Deseō debat ab hierusalē id est de padiso in statu immortalitatis. In hiericho: id est in miseriās t̄ defectus vite presens. Et incidit in latrones: id est in demoni potestates. Qui etiā despoliuerant eū: indumenta gratie immortali, tatis/innocētiē auferendo: unde primi parentes post peccatum cognoverūt se esse nudos. Et plagis impositis: id est natura libus vulneratis et debilitatis per pecca-

tu. Abierunt semiuiuo relicto. Hō semiuius relinquitur: quādo remanente vita natura/privatur vita gratie. b Accidit autē vt sacerdos quidā descedere eadē via: t̄ viro illo p̄terij. Si militē et leui. t̄c. Sacerdos legē significat: que dataē per Moyen. Leuita p̄pheras significat: qui descendērā post Moyen. Hi viderūt genus humānu sauciātū: q̄ legem fuit cognitio p̄cti: s̄z nō poterā sanare gen⁹ humānum. c Samaritanus autē q̄. s̄d cultos interpretat. l. christ⁹: q̄ est custos ver⁹. d Itera ciēs. i. de celo descedēt ī hō mādā ppter nostrā salutē. e Et vidēt vulneratum. s̄ quia nō poterāt generi humāno succurrere. locum: t̄ videret illū pertransiit. Id est pastor et custos ouium. Samaritanus autem quidā iter: s̄ incarnationem: sed non eadem via. faciēs: venit sec⁹ eū. Et vidēns s̄ vulneratum. eum misericordia mot⁹. Et ap̄ s̄ ad eum. s̄ per redēptionem propriā alligavit vulnera eius: s̄. spem yenie s̄. tremore pene. infundens oculū tuū. Et impōd̄ s̄ vulneratum peccatis. s̄. propria dorsum quando portauit cricem. nens illum in iumentum suum:

i Et imponēs illū in iumentū suū. T̄n̄ Gregorius. Iumentū caro ipsius ē in quo vulneratum posuit: q̄n̄ peccata nostra ip̄e portauit super lignū ī corpore suo. Unde. Vire languores nostros ip̄e por-

*ad aqua vñl. modis
bar. t̄ dolorem anteb
appofuit oleum. t̄
litteram mithare, t̄
vulnera sanaret.*

Gch. 3. b

tavit. a **D**uxit in stabulū. i. in p̄sē
 tē ecclēsīa. b **E**t curā eī egit. q̄ cir-
 ca egrorū sollicitus fuit sicut bonus et si-
 delis medicus. c **A**ltera die. Prīma
 dies fuit dies passiōis: altera dō dies re-
 surrectionis: et hēc
 est immortalitatis
 immortali. d **P**rotulitdu-
 os denarios. id ē sum-
 mo p̄fici/sancto
 petro/ et alijs aplis
 quibus aperuit sen-
 sum: ut intelligerēt
 scripturas veteris
 et noui testamēti.
 f **E**t ait: Curā
 illius habe. sup-
 ple corporis et ani-
 me. Ergo dixit pri-
 mo stabulario/ sci-
 licet sancto petro:
 Pafce oves meas
 g **E**t quodcū/
 h supererogaueris: ego cūm
 iuplē piece/
 p̄ta mea/ sc̄ con-
 filia superaddēdo:
 et cum subditis et fi-
 delib⁹ laborando. b **E**go cum re-
 diero. sc̄ilicet in iudicio extremo. Unde
 Act. 1.b. dicitur: Sic veniet quemadmodum vidi
 sis eum euntem in celum. i **R**eddā
 tibi. quia domin⁹ ielus reddet vnicuiq⁹
 iusta opera sua. k **Q**uis horū triū
 videtur tibi proxim⁹ fuisse illi d̄ in-
 cedit in latrones? At ille dixit: Qui
 fecit misericordiam in illum. Tbi no-
 notand⁹/ q̄ opinio iudeorū erat: q̄ nō q̄li-
 bet homo proximus est/ sed tñ iude⁹. Er-
 go dicit iudeum proxim⁹ suis: et omnem
 alium hominem reputat alienum. Ergo
 Christus ostendit in presenti Euangelio
 omnem hominem esse proxim⁹ omni ho-
 mini qui facit ei misericordiam. Unde di-
 cit Ambrosius. Logatio non facit pro-
 xim⁹/ sed misericordia. Unde etiā Augu-
 stinus de doctrina christiana. Propinquus
 generis non facit proxim⁹/ sed opus
 misericordie imp̄sum. Et quo patet: q̄ q̄
 libet est proximus noster/ qui hic viuit: q̄
 culiber potest a nobis imp̄edi misericor-
 dia vel nobis ipen-
 dere. l **A**ut illi
 Jesus. Glade/ t
 tu fac similit̄. sc̄
 vt omnē hominē
 esse amicū et propri-
 um reputes: et ei
 misericordiā imp̄e-
 das affectu et esse/
 ctu: sicut samarita-
 nus illi iude⁹.
 m **A**nde circa pre-
 sens euangelium/
 vbi dicit: Br̄i oculi
 li q̄ vident que vos
 videris. Queritur
 in quo cōstitit bea-
 titudo? Respōdet
 q̄ quidā posuerūt
 beatitudinem i bo-
 nis corporis/ ut epi-
 curi: quidam in bo-
 nis mundi/ sc̄ilicet
 in diuitiis honorei
 potentia: et sic de
 alijs. Quidā in vir-
 tutibus moralibus et cognitione creatu-
 rarū: et maxime substantiaz separatarūz
 ve peripatetici. Christus autē veniens in
 mundū: qui ad hoc natus est: ut testimo-
 niū perhiberet veritati: ostendit q̄ in omni
 bus supradictis vera beatitudo nō consi-
 stit: sed in visione et cognitione dei/ dices:
 Beati oculi tē. Itē querit hic: beatitudo
 cui⁹ sit. s. an aīe vel corporis? Ad qđ respon-
 der Hugo de prato/ q̄ beatitudo cōsistit
 principalē in cognoscēdo et amādo et possi-
 dēdo dei: et beatitudo p̄ncipaliter erit in
 anima: q̄ deū p̄ essentiam cognoscet: et nō
 p̄ aliquā similitudinē: et ipsum p̄fecre pos-
 sidebit in se tanq̄ p̄prum et intrinsecū do-
 num: corpus autem habebit quattuor do-
 tes suas: que sunt agilitas: ut subito fera-
 tur q̄cūq̄ aīa volet: ipassibilitas/ ut a nūl/
 ponit. Quattuor
 dotes cor-
 ponis.

Dominica.XIII.post octa. Pente.

E la alia re possit ledi vel pati: subtilitas ita ut montes penetreret: et claritas ita q̄ i ipsa claritate corporis claritas: et gloria anime agnoscetur: quia anima magis beata clarius corpore habebit. Et omnia predicta habebit corporum redudantia glorie aie i corporis: econtrario de corporis impiorum erit: q̄ erat grossa grauia/pastibilitas obscura. Hec ille.

Postilla

Cum ir. Iesus in hierusalem transi Lu. xvij. Historia huius euangelii facta est anno christi xxvij. id est martij. feria. iiij. luna. iiiij. in diuide. vi. Ante initium illius euag. scribit sc̄ritus Lucas q̄ Christus dixit discipulis suis. Cōdia seceritis que p̄cepta sunt vobis/ dicite. Serui inutiles sumus: qd debuimus facere fecim. Tūc postmodus sequit euangelium bodierū. a **E**t factū est cū iret Iesus in hierusalem. ad locum sue passionis: in quo oīdit se spōte passur. b **T**rasibat p̄ media sa-

mariam et galileam. Samaria erat terra gentium: galilea iudeorū: ergo viri ruris pertransibat: q̄ ad saluandos gentiles et iudeos venerat. c **E**t cū ingredie quoddā cast. occur. ei dece viri leprosi. Ly. q̄ audierant famam de miraculis Christi.

d **Q**ui steterūt a lōge. Ly. Tū ap̄ chnūt reverēti. Cum q̄ nō debebat ap̄ propinquare sanis hoīb̄ ne eos insicerent.

Et leuauerūt vocē sua. Ly. ex magna deuiderio sanatis. f **D**icentes: Iesu h̄cep. mi. n̄fi. i. solo verbo potes nos curare. g **Q**uos vididit dixit: Ite ostendite vos sacerdotib⁹. Hoc iussu Christus p̄p̄ legis impletionē. Lex enim p̄cepit: ut mundatus alepra sacerdotib⁹ se offerret: et hoc duplīcī d̄ cana. Una causa: q̄ sacerdotes debebant iudicari: utrū talis esset servere curar. Se cū da causa: quia p̄ sua emūdatione nebatur offerre sacrificiū determinatum in lege. Itē videtur nobis etenim plū honorandi sacerdotes. Itē vige hoc sacramentū confessionis exprimeret. Dicit enim Christus om̄ib⁹ p̄dūt. Itē. q. d. no. et p̄petteris p̄cogamini vrgēte infirmitate: q̄ oportet sacerdotes ad se vocari: sed itē dū sicut estis: ostendite non palliate: vos non alios: q̄ alie p̄sonae nō sūt nomināde in professione: sacerdotibus: quibus da-

ta est potestas a christo ligandi et soluendi. Tū dicit. Accipite sp̄ūmancū: quorum remiseritis peccata/ remittuntur eis. b **E**t factū est dum irent mundati sunt. In hoc ostendit: q̄ in vera contritione peccata dimittuntur p̄cōri a deo: etiam antea p̄ueniat ad confessionē. Vnde dicit. Viri confitebor: supple in futuro: et tu remissili ip̄petatē peccati mei: quis postea

Filio tépe: Cū iret Iesus in hierusalem: transibat per medium sicut solent facere. **V**iri leprosi: qui steterūt a lōge: et clamauerūt vocē suā dicentes: Ite ostendite sacerdotib⁹ misericordiam vestram. **I**te vidit dixit: Ite ostendite vos sacerdotibus. Et factū est dum b

mat. 2